

Audit

MVV Maastricht

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | april 2011

Audit

MVV Maastricht

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | april 2011

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Met dank aan

MVV

Gemeente Maastricht

Openbaar Ministerie Maastricht

Regiopolitie Limburg-Zuid

Illustraties en vormgeving

Marcel Grotens (Bureau Beke)

Onderzoeksteam en rapportage

Henk Ferwerda

Tom van Ham

Henk de Man

André Oudendag

Siert Vos

© Arnhem, april 2011

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Club, supporters en incidenten	7
3	Samenwerking rondom voetbalveiligheid	9
4	Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd	10
5	De BVO onder de loep	12
6	Hoofdlijnen veiligheidsbeleid	17
7	Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheidspartners	18
8	Club- en gemeentespecifiek	20
9	Samenvatting en conclusies	22
	Bijlage - verantwoording Audit	23

1. Inleiding

Van Auditteam Voetbalvandalisme naar Auditteam Voetbal en Veiligheid

In 2003 stelde het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het landelijk Auditteam Voetbalvandalisme in, dat op grond van artikel 2a van het Instellingsbesluit van 13 augustus 2003 (en gewijzigd op 15 december 2006) de volgende taakstelling kreeg:

- bij ingrijpende incidenten van voetbalvandalisme in Nederland een kortlopend feitenonderzoek te doen;
- onderzoek te verrichten naar het voorkómen van incidenten.

Daarnaast was het op grond van art. 3 in het (gewijzigd) Instellingsbesluit mogelijk om onderzoek te verrichten op verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), of op verzoek van de burgemeester van de betreffende regio, waar zich ingrijpende incidenten voordeden (in overleg met BZK). Ook kon het Auditteam op eigen initiatief besluiten tot het verrichten van onderzoek (eveneens in overleg met BZK).

Het onderzoek richtte zich op de lokale 'voetbalvierhoek', bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de Betaald voetbalorganisatie (BVO). Het Auditteam Voetbalvandalisme deed vijf jaar lang actief onderzoek en sloot in 2008 af met een eindrapport.

Sinds eind april 2009 is het voorzitterschap van het Auditteam Voetbalvandalisme overgenomen door Annemarie Jorritsma en is de naam van het Auditteam gewijzigd in het Auditteam Voetbal en Veiligheid. De overige leden van het Auditteam zijn: Gerard Beelen, Henk Wooldrik, Gerrie Ruijs, Mirjam Salet en Peter van Zunderd. De Interdisciplinaire stuurgroep voetbalvandalisme en voetbalgeweld heeft in 2008 de taken van het Auditteam geherformuleerd.

De hoofddoelstelling van het nieuwe Auditteam is om voor de komende twee jaar op grond van audits concreet advies en aanbevelingen te geven aan de lokale voetbalvierhoek over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Samen met de betrokken partijen wordt de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij ligt de focus op de voortgang van de landelijke beleidsprioriteiten op lokaal niveau. Ook zal in kaart worden gebracht hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risiconiveau van de wedstrijden. Net als in het verleden zullen grootschalige incidenten rondom het voetbal – op eigen initiatief of indien daartoe wordt verzocht – ook in onderzoek worden genomen. De onderzoeken en audits worden uitgevoerd door een onderzoeksteam, bestaande uit onderzoekers en praktijkdeskundigen.

Werkwijze bij een audit

Door het onderzoeksteam wordt tweemaal een wedstrijdbezoek afgelegd, waarbij geobserveerd wordt aan de hand van een observatielijst. De wedstrijden worden zowel vanuit de 'clublijn' als vanuit de 'politielijn' bekeken. Daarnaast vinden per organisatie (groeps)interviews plaats met vertegenwoordigers van partijen uit de lokale vierhoek. Tot slot worden relevante documenten, zoals het veiligheidsconvenant, draaiboeken en uitdraaien van het VVS bestudeerd c.q. geanalyseerd.¹ Het geheel mondt uit in een openbare rapportage.

Uitgangspunten omtrent veiligheid

Veiligheid is een essentiële factor voor het bestuur van een voetbalclub: sfeer en veiligheid zijn basisvoorwaarden. Sfeer en veiligheid helpen bij het aantrekken van supporters en sponsors. Zodra de veiligheid op een acceptabel niveau is gebracht, kunnen redelijke wensen van (fanatieke) supporters worden ingewilligd. De veiligheid bij voetbalwedstrijden wordt in onderlinge samenhang bepaald door supporters (aard en aantal), de veiligheidsorganisatie, de fysieke infrastructuur en veiligheidsmaatregelen. Voetbalveiligheid vergt dan ook samenspel in de vierhoek van gemeente, politie, OM en BVO.

Voor zover mogelijk worden ook (vertegenwoordigers van) de supporters in de afstemming met de BVO betrokken, doch zij bepalen niet (mede) het beleid.

---

¹. Zie voor de onderzoeksverantwoording de bijlage.

2. Club, supporters en incidenten

- 2.1 MVV is een BVO die in 1902 is opgericht. De BVO doet sinds het begin van het betaald voetbal in Nederland mee en komt sinds de degradatie uit de Eredivisie in 2000 uit in de Jupiler League. Thuiswedstrijden worden gespeeld in stadion De Geusselt met een capaciteit van circa 8.800 toeschouwers; tevens biedt het voetbalstadion huisvesting aan diverse bedrijven. De gemeente is eigenaar van het stadion en investeert hier ook in (sloten, hekken, faciliteiten). Sinds mei 2010 heeft de BVO een nieuw bestuur.
- 2.2 Doorgaans zitten bij een thuiswedstrijd van MVV circa 5.000 bezoekers in het stadion; de meesten daarvan zijn *niet* in het bezit van een seizoenkaart. Bezoekers van thuiswedstrijden van MVV zijn van alle leeftijden en alle maatschappelijke klassen. De aanhang van MVV geeft geen reden tot zorg; van een (grote) harde kern is geen sprake. Circa tien tot twintig supporters worden benoemd als toonaangevende subjecten. Deze hebben zich dit seizoen echter (nog) niet gemanifesteerd.
- 2.3. Sommige overenthousiaste supporters maken zich schuldig aan kleine delicten en houden zich bijvoorbeeld niet altijd aan de huisregels van MVV (alcohol- en drugsgebruik). In totaal zijn er blijkens het Voetbalvolgsysteem (VVS) 56 landelijke stadionverboden en 1 lokaal stadionverbod (peildatum 6 mei 2011).
- 2.4 De BVO heeft één officiële supportersvereniging, te weten Supportersclub MVV. De BVO onderhoudt intensief contact met de supportersvereniging, onder andere over (eventuele) sfeeracties. Op het stadionterrein is één supporterscafé gelegen; dit supporterscafé is via een aparte toegang ruim voor aanvang van de wedstrijd toegankelijk voor alle thuis supporters en ligt op een kleine afstand van het voetbalveld. Een deur die vanaf het supporterscafé toegang geeft tot de gracht en de tribunes is na een incident tussen politie en toeschouwers op last van de gemeente gesloten. Er is naast het supporterscafé ook een supportershome, hetgeen toegankelijk is voor leden van de supportersclub MVV.
- 2.5 Naast de officiële supportersvereniging kent MVV ook een Ultra's-Vereniging (de Ultras Mestreech). Het is voor lokale partijen niet altijd duidelijk of iemand tot de Ultra's gerekend moet worden. Leden van de Ultra's zijn bij veel incidenten rondom wedstrijden van MVV betrokken.
- 2.6 In het afgelopen jaar (peildatum 6 mei 2011) hebben tijdens thuiswedstrijden vijftien relatief lichte incidenten waarbij supporters van MVV betrokken waren, plaatsgevonden. Van ernstige incidenten is, een uitzondering daargelaten, geen sprake. Tijdens uitwedstrijden ligt het aantal incidenten in dezelfde periode op tien. Het gaat ook hier in de regel om lichte incidenten.

- 2.7 Thuiswedstrijden van MVV worden geclassificeerd als een A-, B- of C-wedstrijd. Tijdens A-wedstrijden is er sprake van vrij vervoer voor bezoekende supporters, terwijl bij B-wedstrijden – tenzij door een bezoekende BVO anders wordt verzocht – een buscombi wordt opgelegd. De BVO kent geen C-wedstrijden; deze worden als B+ gecategoriseerd, zodat voorafgaand, tijdens en na afloop van de wedstrijd alcohol kan worden geschonken. De inzet van de politie en andere maatregelen zijn wel conform de inzet tijdens een C-wedstrijd.

De BVO heeft in het seizoen 2010/2011 acht A-wedstrijden, acht wedstrijden in de B-categorie en één B+wedstrijd gespeeld. De B+-wedstrijd betreft de streekderby tegen Fortuna Sittard. In het verleden is het bij deze wedstrijd tot ongeregeligheden gekomen (2008). Deze ongeregeligheden zijn destijds geëvalueerd door het Auditteam en hebben geleid tot een rapport met meerdere aanbevelingen (zie voor meer informatie 8.1).

3. Samenwerking rondom voetbalveiligheid

- 3.1 De samenwerking tussen BVO, gemeente, OM en politie is goed. Er wordt zowel op ambtelijk als hoger niveau (periodiek) overleg gevoerd tussen de betrokken partijen, er is sprake van korte onderlinge lijnen en respect voor elkaars standpunten en belangen. Hieronder geven we de overleggen die periodiek gevoerd worden weer.
- Er is onder regie van de gemeente twee keer per jaar een lokale driehoek waarbij de voorzitter en de veiligheidscoördinator van de BVO aanschuiven;
  - Vier keer per jaar vindt onder regie van de gemeente op ambtelijk niveau een veiligheidsoverleg plaats tussen de BVO, de gemeente, het OM en de politie. Ook de brandweer en de supportersvereniging sluiten aan bij dit overleg (zie ook 3.2).
  - Voor elke thuiswedstrijd van de BVO is er overleg tussen de BVO en de politie.
  - Binnen de politie is er intern tactisch overleg.
  - Op de wedstrijddag is er intern operationeel overleg bij de politie.
  - De voetbalcoördinatoren van de politie gaan periodiek naar een regionaal overleg voor voetbalcoördinatoren binnen de politieregio Limburg-Zuid (Fortuna Sittard, Roda JC).
- 3.2 Tijdens het veiligheidsoverleg, dat viermaal per jaar onder regie van de gemeente plaatsvindt, schuiven onder andere de Coördinator Integrale Veiligheid Kabinet, de parketsecretaris, de leiding van de basiseenheid en de voetbalcoördinator van de politie aan. De BVO wordt vertegenwoordigd door de veiligheidscoördinator en het bestuurslid Veiligheid. Zaken die globaal besproken worden, zijn onder andere:
- Bespreking (bestuurlijke) maatregelen rondom risicowedstrijden
  - Terugblik op gespeelde wedstrijden.
  - Vooruitblik op te spelen wedstrijden
  - Eventuele incidenten.
- 3.3 Volgens het door alle partijen ondertekende veiligheidsconvenant (dat loopt van 2009 tot 2011) moet jaarlijks een calamiteitenoefening worden gehouden. Deze oefening is het afgelopen jaar echter niet uitgevoerd; wel staat er een oefening gepland in oktober 2011. De veiligheidsregio is niet betrokken bij deze oefening; als gevolg van het ontbreken van een multidisciplinair karakter – er zal voor zover nu bekend is enkel geoefend worden in het ontruimen van het stadion door de stewards en de beveiliging – is de omvang van deze oefening echter beperkt.
- 3.4 In vergelijking met het verleden onderneemt de BVO meer actie met betrekking tot de veiligheid in en rondom het stadion tijdens de thuiswedstrijden. Daarnaast wordt er in het algemeen meer belang aan veiligheid toegekend door het nieuwe bestuur van de BVO en hebben ook de maatschappelijke activiteiten van de club een impuls gekregen (zie ook 5.10).

4. Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd

- 4.1 De veiligheidsorganisatie van de BVO is momenteel als volgt:
- Binnen de BVO zijn een bestuurslid Supporterszaken en Veiligheid en een veiligheidscoördinator als onbezoldigde krachten actief bezig met veiligheid. De veiligheidscoördinator valt onder de Manager Algemene Zaken. Onder de bovenkant van de veiligheidsorganisatie werken circa 70 stewards, waaronder één supervisor, drie sectorhoofden en achttien hoofdstewards.
  - De BVO huurt standaard acht stewards in bij Fortuna Sittard. In het geval van B- en B+-wedstrijden worden – omdat de BVO zelf het minimaal vereiste aantal stewards (70) tijdens een B-wedstrijd niet kan leveren – extra stewards ingehuurd bij Fortuna Sittard en Roda JC. Extern zet een beveiligingsbedrijf tijdens wedstrijden twaalf beveiligers in.
  - Momenteel wordt – tijdelijk – gewerkt met twee personen die de functie van veiligheidscoördinator vervullen (duobaan). Vanaf komend seizoen zijn er een VC en een assistent VC zodat er altijd in een back-up is voorzien.
  - Binnen het stadion heeft de BVO de regie; de politie kan de regie op verzoek van de BVO – bij incidenten of calamiteiten – overnemen. De politie neemt de regie in principe over op het moment dat de stadioncommandant dat noodzakelijk acht dan wel wanneer de veiligheidscoördinator van de BVO hier nadrukkelijk om vraagt.
- 4.2. De stewardbriefing vindt getrappt plaats. Eerst geeft de veiligheidscoördinator van de BVO een duidelijke briefing aan de sectorhoofden en hoofdstewards; ook de algemeen commandant en een medewerker van de beveiligingsdienst zijn bij deze briefing – waarin geen aandacht wordt besteed aan stadionverboden – aanwezig. Na de stewardbriefing door de veiligheidscoördinator briefen de hoofdstewards hun stewards verder op de tribune of in de stewardruimte. Aan het einde van de wedstrijd vindt een debriefing met de stewards plaats en is er contact met de bezoekende BVO over het verloop van de wedstrijd.
- 4.3 Bij de politie is de inzet en dus het aantal betrokken personen wisselend en afhankelijk van de risico-inschatting van de wedstrijd; wel is deze inzet als gevolg van een incident tijdens de thuiswedstrijd tegen FC Zwolle recentelijk toegenomen. Op basis van de draaiboeken van de laatste twee A-, B- en B+-wedstrijden en informatie uit de interviews kan het volgende over de politie-inzet gezegd worden:
- Tijdens A-wedstrijden wordt circa 28 man politiepersoneel ingezet.
  - Tijdens B-wedstrijden wordt circa 34 man politiepersoneel ingezet.
  - Tijdens B+-wedstrijden wordt circa 100 man politiepersoneel ingezet.

Het is van belang om te melden dat niet al het politiepersoneel een volledige 'voetbaldienst' heeft. Een deel van het ingezette politiepersoneel heeft op de wedstrijddag dienst in de binnenstad van Maastricht; door deze dienst één uur eerder te laten aanvangen, kan politiepersoneel ook (een klein gedeelte van de dienst) rondom voetbal worden ingezet. Wedstrijden verlopen vanuit het oogpunt van veiligheid goed met een gemiddelde politie-inzet. Het bejegeningsprofiel van de politie richting supporters is laagdrempelig en vriendelijk.

- 4.4 De briefing van de politie wordt met een PowerPoint-presentatie op professionele wijze gebracht en de specifieke doelstellingen, beleidsuitgangspunten en opdrachten komen aan bod. Aan stadionverboden wordt geen aandacht besteed in de briefing; deze komen wel aan de orde in het operationele draaiboek van de politie en in een afzonderlijke briefing van de spotters, die ook in het bezit van de volledige lijst zijn. Het landelijke programma 'Hooligans in Beeld' speelt hierin een rol.
- 4.5 Het OM heeft één voetbalofficier en twee voetbalsecretarissen die zich bezighouden met het betaald voetbal in de regio (Roda JC, Fortuna Sittard en MVV) en werkt vanuit Maastricht. De voetbalofficier en parketsecretaris zijn aanwezig bij beleidsoverleggen, veiligheidsoverleggen worden bijgewoond door een voetbalsecretaris. Bij B+-wedstrijden is de voetbalofficier standaard samen met een parketsecretaris in het stadion aanwezig, terwijl bij B-wedstrijden standaard een voetbalsecretaris aanwezig dan wel telefonisch bereikbaar is.
- 4.6 Binnen de gemeente is – naast de burgemeester als eindverantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid – de Coördinator Integrale Veiligheid Kabinet betrokken bij het uitzetten van het beleid rondom voetbal. Tevens is er juridische ondersteuning vanuit de afdeling Kabinet en Integrale Veiligheid beschikbaar en vervult de afdeling Vergunning, Toezicht en Handhaving de taak in het kader van bouwveiligheid en brandveiligheid.

5. De BVO onder de loep

5.1 MVV heeft circa 70 stewards in dienst, die allen in het bezit zijn van de blauwe pas van de KNVB. De inzet van stewards varieert en is afhankelijk van de categorie waarin een wedstrijd is ingedeeld. Bij A-wedstrijden zet de BVO een variabel aantal stewards in, bij B- en B+wedstrijden worden conform de afspraken in het convenant minimaal 70 stewards ingezet (zie ook 4.1).

5.2 De kwaliteit van de stewards is onvoldoende en het fouilleren behoeft extra aandacht. Momenteel gebeurt het fouilleren selectief, is de controle minimaal en kunnen de meeste bezoekers doorlopen zonder te worden gefouilleerd. Daarnaast valt het op dat een aantal stewards tijdens een wedstrijd meer oog heeft voor het voetbal dan voor het publiek en zou de controle door stewards op het vak van de Ultra's strikter mogen zijn. Tevens wordt onvoldoende opgetreden wanneer supporters zich in de gracht ophouden.

Om de kwaliteit en kwantiteit van de stewarding op een hoger niveau te brengen, is de BVO actief op zoek naar manieren om nieuwe stewards aan te trekken. Zo richt de BVO zich onder andere op studentenverenigingen en is het sinds kort mogelijk om bij de BVO een maatschappelijke stage te volgen. Daarnaast wordt in het nieuwe convenant vastgelegd dat de BVO niet gebonden is aan een vooraf bepaalde, minimale inzet van stewards per type wedstrijd (A, B en B+), maar dat de inzet van stewards per wedstrijd naar de aard daarvan in onderling overleg wordt bepaald. Om de kwaliteit van de huidige stewards op een hoger peil te brengen, is contact gelegd met een extern bureau.

5.3 MVV werkt – vanuit een nog lopende contractuele verplichting – samen met een beveiligingsbedrijf en wil deze samenwerking na afloop van de contractperiode onder andere vanuit kostenoverwegingen beëindigen. De BVO wil door een training aan de stewards een servicegerichte uitstraling richting de bezoekers bevorderen; voor het uitstralen van gastvrijheid zijn er ook plannen op de lange termijn, zoals het in overleg met en onder medeverantwoordelijkheid van de eigen supporters weghalen van bepaalde hekken.

5.4 In het stadion van MVV is plaats voor circa 9.400 personen; de BVO heeft circa 2.000 seizoenkaarthouders. Tijdens A- en B-wedstrijden zijn de kassa's bij het stadion geopend, tijdens B+-wedstrijden worden toegangskaartjes alleen een-op-een verkocht bij het stadion. Van andere wijzen van verkoop, zoals bijvoorbeeld Ticketbox en internet, wordt geen gebruikgemaakt.

5.5 Over de fysieke infrastructuur rondom en in het stadion is het volgende op te merken:

- De bewegwijzering vanaf de snelweg om het stadion te kunnen bereiken, is onvoldoende en ook parkeerplaatsen worden niet aangeduid; daarbij dient wel te worden opgemerkt dat het stadion vanaf de snelweg A2 bijna niet te missen is.

- Supporters komen met de fiets, te voet en ook met de auto naar het stadion. Op en rond het stadionterrein is veel parkeergelegenheid. Er wordt echter ook in de directe omgeving van het stadion (woonwijken) veel geparkeerd, wat overigens niet of nauwelijks tot problemen leidt. Komende jaren wordt er veel gebouwd rondom het stadion. Het is de vraag welke gevolgen dit heeft voor het parkeren rondom het stadion en de veiligheid.
- Het stadion heeft geen tourniquets. Het controleren van kaartjes gebeurt handmatig, waarna supporters het stadion kunnen betreden. Het is vervolgens mogelijk vrijwel het gehele stadion door te lopen zonder gecontroleerd te worden. Dit heeft onder andere tot gevolg dat supporters van de harde kern (Oost-tribune) vrijwel overal in het stadion plaats kunnen nemen.
- Het stadion heeft een niet-afgedekt bussenvak, dat met hekken kan worden afgesloten. Deze parkeerruimte is gezien de capaciteit van het uitvak (550 man) ruim voldoende; wel moet worden opgemerkt dat deze opvangplek zich, vanwege het vele grind, minder goed leent voor autocombi's. De bewegwijzering naar deze parkeerruimte ontbreekt.
- Er is geen sprake van supportersscheiding anders dan bij het stadion zelf. De aan- en afvoer van bezoekende supporters behoeft derhalve bijzondere aandacht in verband met de veiligheid. Deze situatie leent zich bij uitstek voor confrontaties tussen supportersgroepen; dit komt echter – mede vanwege het feit dat er door de afstand vaak maar weinig uitsupporters zijn – niet of nauwelijks voor.
- Het bezoekersvak is in zijn geheel voorzien van zitplaatsen en vanaf de afgesloten parkeerruimte goed te bereiken; bezoekende supporters worden goed afgeschermd van het thuispubliek en deugdelijk gefouilleerd alvorens zij het bezoekersvak betreden. In de fouilleringsruimte is geen cameratoezicht. Dit kan bij calamiteiten een groot risico vormen.
- De bezoekende supporters kunnen bij een snackcorner terecht voor consumpties; alcohol wordt in het uitvak niet verkocht. Het zicht op het veld vanaf het bezoekersvak is goed en het geheel (sanitair, catering) ziet er goed uit.
- Het uitvak wordt gescheiden van de andere tribunes met behulp van lexaanwanden. Tevens is er op de belendende tribunes een vrije ruimte gehouden van ongeveer acht meter. Eventueel kan een net tussen het uitvak en het aangrenzende vak van thuisupporters worden gehangen.
- Na de wedstrijd is er een snelle en veilige afvoer van het aanwezige publiek. Parkeerstewards zorgen voor toezicht op de parkeerplaatsen. Dit is goed georganiseerd en verloopt ordentelijk en rustig. Daarnaast kunnen supporters ook gebruikmaken van het openbaar vervoer.
- Het stadion verkeert in een redelijke staat en is niet duidelijk in sectoren verdeeld. Alle zijden zijn voorzien van dezelfde aanduidingen (namelijk A t/m G). Buiten het stadion is een fanshop gerealiseerd waar supporters terecht kunnen voor onder andere clubartikelen.
- Nabij het vak van de Ultra's – de Angel-Side – is een supporterscafé ingericht, dat is geopend voor, tijdens en na elke thuiswedstrijd. Het supporterscafé wordt geëxploiteerd door een zelfstandig ondernemer. Via het supporterscafé kunnen personen en goederen het stadion in; dit is zowel voorafgaand aan de wedstrijd als ook tijdens de rust een zwakke plek.

- Alle tribunes hebben zitplaatsen; op de vakken waar de fanatiekere aanhang vertoeft (met name achter het doel op de Angel-Side), staan de meeste mensen. De afstand tussen uitvak en het vak van de groep fanatiekere supporters is maximaal. De afstand tussen de Oost-tribune, waar een aantal niet gegroepeerde harde kerners zich ophouden, en het uitvak is echter te omschrijven als minimaal.
- De afscheiding tussen tribunes en veld geschiedt door een soort gracht, die op gelijke hoogte met het veld ligt en ongeveer vier meter breed is. Het speelveld is voorzien van een hekwerk van ongeveer twee meter hoog.
- In totaal zijn er drie routes waarlangs bezoekende supporters na afloop van de wedstrijd uit Maastricht kunnen worden geleid. Twee opties (voor het stadion langs en door een woonwijk) zijn vanwege kruisende supportersstromen dan wel beperkt zicht door het duister echter weinig aantrekkelijke mogelijkheden.

5.6 De commandoruimte is voorzien van traliewerk en ter hoogte van de Angel-Side achter het doel gesitueerd; de commandoruimte geeft door de beperkte zichtlijnen een matig overzicht over het stadion en beperkt het zicht op het vak van de Ultra's:

- De commandoruimte is opgedeeld in twee lange, rechthoekige ruimten, één ruimte voor de BVO en één ruimte voor toezicht en beveiliging. In de ruimte voor de BVO zijn tijdens de wedstrijd twee personen aanwezig, in de ruimte van de toezicht en beveiliging tussen de vijf en acht personen.
- Toegang tot de commandoruimte is voor onbevoegden tijdens de wedstrijd mogelijk, omdat deze makkelijk en zonder controle te bereiken is en de deur naar de commandoruimte niet is afgesloten.
- De cameraoperator is verantwoordelijk voor het cameratoezicht. De zichtlijnen van de zeven (digitale) camera's zijn goed; echter niet alle ruimten in en om het stadion – zoals bijvoorbeeld een deel van het bussenvak – zijn met de camera's in beeld te brengen en de kwaliteit en de inzoommogelijkheden van de camera's zijn zeker in het donker en/of bij slecht weer beperkt. De apparatuur functioneerde tijdens de wedstrijdbezoeken naar behoren. Wel is de kwaliteit van de in het stadion aanwezige camera's beperkt.
- Tijdens de wedstrijd is een spotter aanwezig om de cameraoperator aan te sturen met betrekking tot het vastleggen van bepaalde beelden. De spotter kan ook proces-verbaal opmaken van de opgenomen beelden die gebruikt kunnen worden voor mogelijk strafrechtelijk optreden, conform de daarvoor geldende richtlijnen.
- Onderling overleg tijdens een calamiteit vindt plaats in de commandoruimte. Deze ruimte is bij calamiteiten en eventueel overleg met de partners (OM, politie en gemeente) te klein.
- De BVO heeft plannen om de commandoruimte te verplaatsen naar de hoofdtribune op de Westzijde. Gezien de financiële situatie van de BVO ligt het niet in lijn der verwachting dat dit op korte termijn zal worden gerealiseerd.

5.7 Het stadion verkeert, zoals aangegeven, in een redelijke staat. We benoemen een aantal aandachtspunten:

- Rondom het stadion wordt momenteel en in de toekomst veel gebouwd (onder andere een nieuw zwembad). Dit heeft tot gevolg dat rondom het stadionterrein veel losliggend bouw materiaal te vinden is.
- De sectorverdeling van het stadion is door het hanteren van dezelfde aanduidingen bij de verschillende tribunes/zijden onduidelijk. Hoewel binnen het stadion nog drie checkpoints zijn waar toegangscontrole plaatsvindt, blijkt het tijdens onze twee wedstrijdbezoeken mogelijk te zijn andere delen van de thuistribunes te betreden.
- De commandoruimte is – gezien de bezetting tijdens een wedstrijd – te klein en het overzicht – met name op het vak van de Ultra's – ontbreekt. Kwantiteit en kwaliteit van de in en rondom het stadion aanwezige camera's zijn beperkt (zie 5.6).

5.8 Binnen de club zijn verschillende maatregelen ter beheersing van ongewenst supportersgedrag getroffen. Hieronder worden zij puntsgewijs benoemd:

- Ter vermaak van de supporters is er binnen het stadioncomplex een supportershome waar supporters voor, na en tijdens de wedstrijd terechtkunnen.
- Supporters die zich niet aan de huisregels houden, verschijnen op korte termijn (maximaal tien dagen) voor een onafhankelijke stadionverbodencommissie. De stadionverbodencommissie bestaat uit drie vrijwilligers (een voorzitter en twee leden) die onafhankelijk van de BVO opereren. Voor hun werkzaamheden ontvangen zij, bezijden een onkostenvergoeding en een seizoenkaart van MVV, geen vergoeding. De stadionverbodencommissie komt tweewekelijks bij elkaar en doet een bindende uitspraak op basis van unanieme consensus.
- Tijdens A- en B-wedstrijden is de consumptie van alcohol voor thuis supporters in en rondom het supportershome toegestaan. Nuttigen van hard drugs op de tribune is niet toegestaan. Tegen het gebruik van softdrugs wordt niet opgetreden.

5.9 Fouillering:

- De situering voor de fouillering is goed. Fouillering vindt plaats in de ruimte achter de kassa's, voordat supporters het supportershome of de tribunes kunnen betreden. Uit observaties blijkt echter dat selectief gefouilleerd wordt en veel bezoekers zonder gefouilleerd te zijn het stadionterrein betreden. Dit is vooral kwalijk op de plaatsen waar potentiële risicosupporters het stadion binnen komen.
- De uitsupporters worden goed afgeschermd richting het uitvak gebracht. Stewards fouilleren op correcte wijze en worden ondersteund door beveiligingsmedewerkers. Er is een vrouwelijke steward of beveiligingsmedewerkster aanwezig om eventuele vrouwelijke supporters van de bezoeken de club te fouilleren.
- Supporters kunnen vanuit het supportershome het stadion betreden. Wanneer er niet goed gefouilleerd wordt, kunnen via het supportershome allerlei spullen (denk bijvoorbeeld aan vuurwerk) het stadion binnen worden gebracht; het is ook mogelijk dat personen met een stadionverbod langs

deze weg het stadion betreden. Als gevolg van een incident is de deur die rechtstreeks naar het stadion leidt, op last van de gemeente nu echter gesloten.

- 5.10 De BVO is maatschappelijk betrokken. Voor de maatschappelijke activiteiten is een apart bestuurslid benoemd en er is een separate stichting voor opgericht (Stichting Maatschappelijke Projecten Maastricht). De BVO is onder andere betrokken bij het ontwikkelen van Crujff Courts en loopbaanbegeleiding. Daarnaast wordt samengewerkt met het Leger des Heils.
- 5.11 Vanuit sociaalpreventief oogpunt heeft de BVO het voornemen alternatieve trajecten op te starten voor personen die vanwege wangedrag een stadionverbod hebben ontvangen. Deze trajecten moeten gaan gelden als een alternatief voor (een deel van) de periode waarvoor het stadionverbod is opgelegd.

6. Hoofdlijnen veiligheidsbeleid

- 6.1 Er wordt gewerkt met een kennisgevingsstelsel, waarbij voor het gehele seizoen voor alle wedstrijden de kennisgeving geaccepteerd wordt. Indien nodig, kunnen aan een wedstrijd extra voorwaarden worden verbonden; de artikelen waarop de gemeente een beroep kan doen rondom voetbalwedstrijden, staan in de afgegeven vergunning vermeld.
- 6.2 De risico-inschatting van wedstrijden komt in overleg met politie, BVO en gemeente tot stand. Informatie die wordt gebruikt bij het maken van de risico-inschatting van een wedstrijd betreft de historie van de wedstrijd, het belang van de wedstrijd, RID-informatie en informatie over supportersgedrag uit het VVS.
- 6.3 Vanuit de politie kijkt men bij het vaststellen van de politie-inzet voor een wedstrijd naar de historie tussen beide clubs en de actuele veiligheidssituatie (onder andere RID-informatie). Ook het CIV en VVS worden als informatiebron geraadpleegd. De politie is tevreden over de informatiepositie van de RID.
- 6.4 Het (lokale) voetbalconvenant geldt voor twee seizoenen. In het convenant zijn de aanbevelingen van het Auditteam – waaronder bijvoorbeeld het houden van een wedstrijdvoorbereiding zes weken voorafgaand aan de wedstrijd – naar aanleiding van ongeregeldeheden tijdens de thuiswedstrijd tegen Fortuna Sittard in 2008 opgenomen. De in het convenant vastgelegde afspraken worden volgens de partijen doorgaans – maar door de BVO (nog) niet altijd – goed nageleefd. Wel is het door het tweejarige karakter van het voetbalconvenant lastig om nieuwe inzichten in de tussentijdse periode formeel vast te leggen. Het voetbalconvenant wordt ondertekend door de BVO, de gemeente, het OM en de politie. Het convenant wordt in de toekomst voor een jaar vastgelegd.
- 6.5 Tijdens de wedstrijd zelf is er sprake van meerdere veiligheidsmaatregelen (zie ook fouillering) en afspraken:
- De BVO heeft de eindverantwoordelijkheid en bepaalt wat er in het stadion gebeurt, de politie daarbuiten. De politie is niet zichtbaar aanwezig in het stadion. Wel worden spotters ingezet om (het gedrag van) supporters te observeren.
  - Aanhoudingen worden doorgaans niet in het stadion gedaan, daar de politie hier in principe geen rol heeft. In het stadion is geen ARAF aanwezig; personen die in en rondom het stadion worden aangehouden, worden naar het politiebureau gebracht en worden door de reguliere dienst overgenomen.
  - Kleine overtredingen worden met een lik-op-stuk-beleid afgedaan. Dit houdt in dat een supporter die wangedrag vertoont – wanneer het wangedrag zich daarvoor leent – een transactievoorstel krijgt aangeboden. Op een later moment moeten deze supporters zich voor hun gedrag verantwoorden bij de stadionverbodencommissie.

7. Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheids partners

7.1 De aanpak van veiligheidsvraagstukken rondom voetbalwedstrijden vraagt om samenwerking en afstemming tussen private (BVO) en publieke partijen (gemeente, OM en politie). In algemene zin zijn de veiligheidspartners tevreden over de samenwerking; deze is met name toegenomen sinds de komst van een nieuw bestuur en een nieuwe veiligheidscoördinator bij de BVO. We benoemen een aantal aandachtspunten:

- Het is belangrijk dat een calamiteitenoefening kwalitatief goed is c.q. realistische scenario's heeft. Betrokkenheid van de gemeente en de politie bij het realiseren van een dergelijke oefening, kan de kwaliteit van de oefening verhogen. Daarbij is het van belang om multidisciplinair te oefenen. Op dit moment is de rolverdeling tussen politie en BVO in het stadion in het geval van een calamiteit niet duidelijk.
- Met name vanuit de BVO worden afspraken nog niet altijd nagekomen – zo staan er ondanks afspraken hiertegen op te treden nog steeds personen in de gracht – en/of wordt onvoldoende c.q. te laat gecommuniceerd met de andere partners.
- De inzet van de politie is naar aanleiding van een incident verhoogd. Deze (zichtbare) inzet is vanuit het oogpunt van veiligheid wenselijk; vanuit het oogpunt van gastvrijheid en klantvriendelijkheid is het echter van belang te kijken naar de aard van de wedstrijd en daar de (zichtbare) inzet op af te stemmen.
- De fysieke infrastructuur behoeft verbetering vanuit veiligheidsoogpunt. Er zijn bijvoorbeeld meerdere plaatsen die met de camera's niet in beeld te brengen zijn; extra camera's zouden de veiligheid in dit geval ten goede komen.
- Het zicht vanuit de commandoruimte aan de korte zijde is door het traliewerk beperkt; daarnaast is de grootte van de commandoruimte te beperkt wanneer er een calamiteitenoverleg moet worden gevoerd. Het verplaatsen van de commandoruimte naar de hoofdtribune is aan te bevelen.
- Vanuit het supportershome is het – ondanks een recent sluiten van een deur die rechtstreeks toegang tot het stadion verschaft – door gebrekkige controle en fouillering mogelijk spullen zoals vuurwerk het stadion binnen te brengen. Daarnaast kunnen personen met een stadionverbod op deze wijze het stadion alsnog betreden.
- Eenmaal binnen kunnen supporters relatief makkelijk door het gehele stadion lopen en plaatsnemen waar zij willen. Er is met andere woorden geen duidelijke segmentering. Het ontbreken van een duidelijke segmentering is met name in het geval van bewegingen van (individuele) harde kerners problematisch.
- Er wordt veel gebouwd in en rondom het stadion. Dit leidt tot veel losliggend (bouw)materiaal en kan in de toekomst onder andere leiden tot problemen met de parkeercapaciteit.
- De kwaliteit van de stewarding is matig. Dit heeft onder meer tot gevolg dat de kwaliteit van de controle onvoldoende is en risicosupporters zonder gefouilleerd te zijn het stadion kunnen betreden.

- Door het tweejarige karakter van het convenant, is het lastig om wijzigingen in het convenant formeel vast te leggen in de tussenliggende periode. Derhalve zijn niet alle partijen tevreden over het meerjarige karakter van het convenant. Overigens weerhoudt het tweejarige karakter de partijen niet van de mogelijkheid een tussentijdse aanvulling, via bijvoorbeeld een bijlage, in te voegen.
- De BVO en de andere partijen vinden het belangrijk dat zij een goede relatie met de supporters hebben. Van belang daarbij is wel dat tolerantiegrenzen bepaald moeten worden voor het gedrag van de groep waar de meeste zorg om is, de Ultra's. In dit vak en in het supportershome is de kwaliteit van de controle door de BVO onvoldoende.

8. Club- en gemeentespecifiek

- 8.1 Tijdens de wedstrijd MVV - Fortuna Sittard op 7 november 2008 kwam het na afloop van de wedstrijd tot een confrontatie, waarbij supporters elkaar bekogelden met allerlei materiaal (variërend van brokstukken van toiletpotten tot tafels). Dit incident is door het Auditteam onderzocht en een rapportage, waarin een feitenreconstructie is opgenomen en aanbevelingen worden gedaan, is in juni 2009 gepubliceerd. Deze rapportage heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het meerjarige convenant dat voor de seizoenen 2009/2010 en 2010/2011 is getekend en kent elf concrete aanbevelingen.

Uit onderhavige audit komt echter naar voren dat niet alle aanbevelingen die het Auditteam naar aanleiding van de ongeregelde heden tijdens de wedstrijd MVV – Fortuna Sittard heeft gedaan, zijn overgenomen. Hieronder volgt een overzicht van de aanbevelingen die het Auditteam destijds heeft gedaan, die weliswaar opgepakt zijn, maar – op basis van de huidige audit - nog niet geheel zijn opgevolgd.

- MVV houdt zich aan de gemaakte afspraken zoals verwoord in het beleidskader.
  - Bij risicowedstrijden dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat onmiddellijk overleg van de driehoek (of hun vertegenwoordigers) gewenst kan zijn. Dit dient in het draaiboek voor risicowedstrijden te worden opgenomen. Op papier is dit geregeld, maar de locatie waar een dergelijk overleg zou moeten plaatsvinden (de commandoruimte), is te klein (zie 5.6).
  - MVV zet, in combinatie met verdere verbetering van de segmentering, extra stewards/beveiligers in om de bewegingen van groepen supporters onderlangs de Q-parktribune te minimaliseren en te beheersen.
  - Bij risicowedstrijden (B of C) dient in het draaiboek opgenomen te worden dat bij ontoereikende verlichting achter de Noord-tribune de lichtmasten op de naburige velden van Willem I zullen branden.
- 8.2 De BVO is bezig met het schrijven van een supportersbeleidsplan. Doel daarvan is om de supporters dichterbij de BVO te brengen en beslissingen gezamenlijk c.q. in overleg met de supporters te nemen om zo het draagvlak voor beslissingen te vergroten. Op deze wijze kunnen wensen van supporters worden gehonoreerd en kunnen de supporters helpen de BVO als organisatie overeind te houden.
- 8.3 Binnen de politie is door uitwisseling van informatie, kennis en ervaring al sprake van veel samenwerking. In de regio streeft men uiteindelijk naar een voetbalconvenant dat regiobreed (de clubs Fortuna Sittard, MVV en Roda JC liggen in politieregio Limburg-Zuid) kan worden gebruikt.

Vanwege de verschillen tussen de BVO's in de regio (Fortuna Sittard, MVV en Roda JC) en de bevoegdheden van met name de burgemeesters is het wenselijk om het modelconvenant als basis te gebruiken voor een apart convenant in elke 'voetbalstad'. Deze werkwijze past beter bij de certificeringbepalingen van de KNVB en de veiligheidsverklaring.

- 8.4 De politie hanteert een operationeel draaiboek dat voor elke wedstrijd gelijk is. Specifieke aandachtspunten die gelden voor bijvoorbeeld verkeershandhavers en spotters, worden alleen aan de doelgroep verstrekt op een apart opgestelde A4. Daarbij ontvangen met name de spotters meer informatie op persoonsniveau, zoals bijvoorbeeld stadionverboden.

Na afloop van de wedstrijd vindt een debriefing plaats bij het bussenvak (wanneer er geen noemenswaardige incidenten zijn) of in het politiebureau (in het geval van incidenten). Elke eenheid wordt daarbij in de gelegenheid gesteld bijzonderheden en verbeterpunten ten aanzien van de inzet rondom voetbal te melden.

9. Samenvatting en conclusies

- 9.1 MVV voetbalt in een sfeervol en doorgaans goed gevuld stadion en supporters worden gastvrij ontvangen; uitsupporters hebben bovendien (in een afgescheiden gebied in het uitvak) dezelfde faciliteiten als het thuispubliek met uitzondering van de mogelijkheid tot het nuttigen van alcohol. Daarmee is het bezoeken van een thuiswedstrijd van MVV een aangename gelegenheid.

De samenwerking tussen de gemeente, BVO, politie en OM is goed. Er zijn meerdere structurele overlegvormen, korte onderlinge lijnen en de verschillende partijen hebben begrip voor elkaars standpunten en belangen. Bovendien is met de komst van een nieuw bestuur vanuit de BVO ook meer aandacht voor veiligheid rondom voetbal ontstaan.

- 9.2 Op basis van de uitgevoerde audit zijn er enkele aandachtspunten te benoemen, die achtereenvolgens met een verwijzing naar de betreffende paragraaf in het rapport worden aangegeven:

- De BVO dient de kwaliteit en kwantiteit van de stewardorganisatie op peil te brengen; deze zijn op het moment onvoldoende, wat zich onder andere uit in het gegeven dat een aantal stewards meer oog heeft voor het voetbal dan voor het publiek, de BVO niet altijd in staat is vanuit de eigen organisatie voldoende stewards in te zetten en risicosupporters zonder te zijn gefouilleerd het stadion kunnen betreden (5.2, 7.1).
- Het is van belang een multidisciplinaire oefening te houden waarbij naast de politie en de gemeente ook de brandweer en/of de veiligheidsregio betrokken zijn. Calamiteitenplannen dienen bij deze oefening beproefd te worden (3.3, 7.1).
- De commandoruimte is gezien het aantal aanwezige personen tijdens een wedstrijd te klein en geeft onvoldoende zicht over het stadion in zijn geheel en het vak van de Ultra's in het bijzonder. Een verplaatsing van de commandoruimte naar de hoofdtribune is vanuit veiligheidsoogpunt wenselijk (5.6, 7.1).
- De kwaliteit en kwantiteit van het cameratoezicht zijn beperkt; meerdere plekken rondom het stadion zijn niet in beeld te brengen en de kwaliteit van de camera's is bij slecht weer en duisternis beperkt (5.6, 7.1).
- Binnen het stadion dient een duidelijke segmentering te worden gerealiseerd. Eenmaal binnen is het ondanks de aanwezigheid van drie checkpoints waar nog toegangscntrole plaatsvindt, relatief makkelijk andere delen van de thuishtribune te betreden; dit heeft tot gevolg dat onduidelijk is wie waar zit en kan in het geval van een incident leiden tot een onoverzichtelijke situatie (5.7, 7.1).
- Het is – ook met het oog op de doelstellingen van de club ten aanzien van gastvrijheid – van belang grenzen te stellen aan het gedrag van de Ultra's en tegen overschrijdingen van deze grenzen op te treden. Daartoe dient onder andere een slag gemaakt te worden in zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de stewarding (5.2, 5.3, 7.1).

Bijlage - verantwoording Audit

Geïnterviewde personen

Marcel Andrien (BVO)	Bestuurslid Supporterszaken en Veiligheid
Raymond van der Burgt (BVO)	Veiligheidscoördinator
Michel Detisch (Gemeente)	Coördinator Integrale Veiligheid Kabinet
Huib Hochs (Politie)	Algemeen Commandant
Onno Hoes (Gemeente)	Burgemeester
Rob Peters (Politie)	Voetbalcoördinator
Wil Peute (Openbaar Ministerie)	Officier van Justitie
Bas Westenberg (Politie)	Voetbalcoördinator

Geraadpleegde documenten

Auditteam Voetbalvandalisme: onderzoek naar ongeregeldheden tijdens MVV – Fortuna Sittard
Convenant Betaald Voetbal MVV 2010-2011
Draaiboek MVV – FC Den Bosch
Draaiboek MVV – SC Cambuur
Notulen veiligheidsoverleg MVV
Plattegrond De Geusselt
VoetbalVolgSysteem (VVS): uitsluitingen, thuisgedrag en uitgedrag

Observaties en activiteiten

Wedstrijdbezoek MVV – FC Den Bosch (18 maart 2011)
met als aandachtspunten:

- Wedstrijdvoorbereiding met de scheidsrechter
- Briefing stewards
- Commandoruimte
- Vak harde kern
- Bezoekersvak
- Fouillering supporters
- Supportershomes
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

Wedstrijdbezoek MVV – SC Cambuur (29 april 2011)
met als aandachtspunten:

- Briefing politie
- Commandoruimte
- Vak harde kern
- Bezoekersvak
- Fouillering supporters
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

